

Sposób i metodologia mierzenia kryterium efektywności społecznej i efektywności zatrudnieniowej w projektach realizowanych w ramach Działania 9.1 Aktywizacja społeczno-zawodowa osób wykluczonych i przeciwdziałanie wykluczeniu społecznemu

Zgodnie z *Wytycznymi w obszarze włączenia społecznego i zwalczania ubóstwa z wykorzystaniem środków EFS i EFRR na lata 2014-2020* obowiązkiem IZ RPO w odniesieniu do wszystkich projektów dotyczących aktywizacji społeczno-zatrudnieniowej osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym w ramach Priorytetu Inwestycyjnego 9i (Działanie 9.1 w RPO WM) jest stosowanie kryteriów wyboru projektów dotyczących efektywności społecznej i efektywności zatrudnieniowej oraz zobowiązanie beneficjentów w umowie o dofinansowanie projektu do przedstawienia informacji niezbędnych do zweryfikowania spełnienia tych kryteriów przez beneficjenta.

W związku z powyższym IZ RPO WM wprowadza do każdego konkursu w ramach Działania 9.1 kryterium efektywności społecznej i efektywności zatrudnieniowej o treści:

Projekt zakłada osiągnięcie wśród uczestników projektu wskaźników efektywności społecznej i efektywności zatrudnieniowej:

- w odniesieniu do osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym minimalny poziom efektywności społecznej wynosi 34%, a minimalny poziom efektywności zatrudnieniowej wynosi 22%.
- w odniesieniu do osób o znacznym stopniu niepełnosprawności, osób z niepełnosprawnością intelektualną oraz osób z niepełnosprawnościami sprzężonymi minimalny poziom efektywności społecznej wynosi 34%, a minimalny poziom efektywności zatrudnieniowej wynosi 12%.

Spełnienie kryterium będzie oceniane na podstawie wartości następujących wskaźników określonych we wniosku o dofinansowanie projektu:

1. Odsetek osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym, które dokonały postępu w aktywizacji społecznej (efektywność społeczna).
2. Odsetek osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym, które podjęły zatrudnienie (efektywność zatrudnieniowa).
3. Odsetek osób o znacznym stopniu niepełnosprawności, osób z niepełnosprawnością intelektualną oraz osób z niepełnosprawnościami sprzężonymi, które dokonały postępu w aktywizacji społecznej (efektywność społeczna).
4. Odsetek osób o znacznym stopniu niepełnosprawności, osób z niepełnosprawnością intelektualną oraz osób z niepełnosprawnościami sprzężonymi, które podjęły zatrudnienie (efektywność zatrudnieniowa).

Efektywność społeczna i efektywność zatrudnieniowa

- 1) Efektywność społeczna i efektywność zatrudnieniowa są mierzone rozłącznie w odniesieniu do osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym oraz w odniesieniu do osób o znacznym stopniu niepełnosprawności, osób z niepełnosprawnością intelektualną i osób z niepełnosprawnościami sprzężonymi.
- 2) Efektywność społeczna i efektywność zatrudnieniowa są mierzone:

- a) wśród uczestników projektu względem ich sytuacji w momencie rozpoczęcia udziału w projekcie, rozumianego zgodnie z definicją wskazaną w Wytycznych w zakresie monitorowania postępu rzeczowego realizacji programów operacyjnych na lata 2014-2020¹;
  - b) wśród uczestników projektu, którzy zakończyli udział w projekcie; za zakończenie udziału w projekcie należy uznać zakończenie uczestnictwa w formie lub formach wsparcia realizowanych w ramach projektu zgodnie ze ścieżką udziału w projekcie. Zakończenie udziału w projekcie z powodu podjęcia zatrudnienia wcześniej niż uprzednio było to planowane można uznać za zakończenie udziału w projekcie na potrzeby weryfikacji kryterium efektywności społecznej i efektywności zatrudnieniowej;
- 3) Efektywność społeczna jest mierzona wśród osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym, które skorzystały z usług aktywnej integracji o charakterze społecznym lub edukacyjnym, lub zdrowotnym, a efektywność zatrudnieniowa wśród osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym, które skorzystały z usług aktywnej integracji o charakterze zawodowym.
  - 4) Beneficjent zostanie zobowiązany w umowie o dofinansowanie projektu do zobligowania uczestników projektu, na etapie rekrutacji do projektu, do dostarczenia dokumentów potwierdzających osiągnięcie wskaźnika efektywności społecznej i efektywności zatrudnieniowej.
  - 5) Kryteria efektywności społecznej i efektywności zatrudnieniowej są weryfikowane w terminie do 3 miesięcy od zakończenia udziału uczestnika w projekcie. Przez trzy miesiące należy rozumieć okres co najmniej 90 dni kalendarzowych.
  - 6) Informacja o wykonaniu wskaźników efektywności społecznej i efektywności zatrudnieniowej w ramach danego projektu przekazywana jest przez beneficjenta wraz z każdym wnioskiem o płatność (narastająco na koniec okresu sprawozdawczego). Wzór informacji o wykonaniu wskaźników efektywności społecznej i efektywności zatrudnieniowej stanowi załącznik do regulaminu konkursu.
  - 7) Wartość wskaźników od początku realizacji projektu należy podać we wniosku o płatność końcową.
W związku z pomiarem wskaźników w okresie do trzech miesięcy następujących po dniu, w którym uczestnik zakończył udział w projekcie, w przypadku osób, które zakończyły udział w projekcie w końcowym okresie jego realizacji, beneficjent jest zobowiązany do przekazania ostatecznych danych na temat realizacji wskaźników efektywności społecznej i efektywności zatrudnieniowej nie później niż po upływie 100 dni od zakończenia realizacji projektu.

Pomiar wskaźnika efektywności społecznej

1. Efektywność społeczna oznacza odsetek uczestników projektu, którzy po zakończeniu udziału w projekcie:
  - a) dokonali postępu w procesie aktywizacji społeczno-zatrudnieniowej i zmniejszenia dystansu do zatrudnienia, przy czym postęp powinien być rozumiany m.in. jako:
    - i. rozpoczęcie nauki;
    - ii. wzmocnienie motywacji do pracy po projekcie;
    - iii. zwiększenie pewności siebie i własnych umiejętności;
    - iv. poprawa umiejętności rozwiązywania pojawiających się problemów;
    - v. podjęcie wolontariatu;
    - vi. poprawa stanu zdrowia;
    - vii. ograniczenie nałogów;

---

¹ Za rozpoczęcie udziału w projekcie co do zasady uznaje się przystąpienie do pierwszej formy wsparcia w ramach projektu. Niemniej, dopuszcza się, aby moment rozpoczęcia udziału w projekcie był zbieżny z momentem zrekrutowania do projektu – gdy charakter wsparcia uzasadnia prowadzenie rekrutacji na wcześniejszym etapie realizacji projektu.

- viii. doświadczenie widocznej poprawy w funkcjonowaniu (w przypadku osób z niepełnosprawnościami);
    - b) lub podjęli dalszą aktywizację w formie, która:
      - i. obrazuje postęp w procesie aktywizacji społecznej i zmniejsza dystans do zatrudnienia;
      - ii. nie jest tożsama z formą aktywizacji, którą uczestnik projektu otrzymywał przed projektem;
      - iii. nie jest tożsama z formą aktywizacji, którą uczestnik projektu otrzymywał w ramach projektu, chyba że nie jest ona finansowana ze środków EFS i że stanowi postęp w stosunku do sytuacji uczestnika projektu w momencie rozpoczęcia udziału w projekcie.
  2. W przypadku gdy uczestnik projektu dokonał postępu w aktywizacji społecznej rozumianej zgodnie z pkt.1a, i jednocześnie podjął dalszą aktywizację w formie określonej w punkcie 1b (literami od i do iii) to powinien przedłożyć dokumenty potwierdzające postęp, o którym mowa w pkt 1a lub taki, o którym mowa w pkt 1b (przy czym wszystkie warunki określone w pkt 1b muszą być spełnione łącznie, tj: nastąpił postęp, dalsza aktywizacja jest inna niż przed projektem oraz inna niż w projekcie). Podejście powyższe, uznające dalszą aktywizację za postęp, jest silnie skorelowane z pojęciem ścieżki reintegracji, gdzie osoba potrzebująca pomocy, uzyskuje wsparcie od różnych instytucji w celu doprowadzenia jej do samodzielności i zatrudnienia (np. wsparcie w OPS – uczestnictwo w CIS – pomoc w założeniu spółdzielni socjalnej w ramach OWES).
  3. Potwierdzenie osiągnięcia wskaźnika efektywności społecznej następuje na podstawie dokumentów potwierdzających postęp w procesie aktywizacji społeczno-zawodowej, np.: opinia psychologa, pedagoga, terapeuty, pracownika socjalnego o samodzielności odnosząca się do działań w pkt. 1a) potwierdzona m.in. zaświadczeniami z różnych instytucji/zaświadczenie o podjęciu nauki; zaświadczenie o podjęciu/ukończeniu terapii uzależnienia/zaświadczenie o rozpoczęciu udziału w zajęciach w ramach CIS,KIS/zaświadczenie o podjęciu wolontariatu/zaświadczenie o rejestracji w PUP.
  4. Stopień osiągnięcia wymaganego w projektach wskaźnika efektywności społecznej można badać przy użyciu narzędzia jakim jest *Kwestionariusz do oceny efektywności społecznej*, będącego załącznikiem do regulaminu konkursu.
  5. Przeprowadzenie z uczestnikiem projektu *Kwestionariusza do oceny efektywności społecznej* na początku realizacji działań projektowych pozwoli na określenie stopnia oddalenia od samodzielności uczestnika projektu i może również stanowić pomocniczy element w diagnozie potrzeb i predyspozycji uczestnika. Kwestionariusz jest narzędziem pomocniczym dla Wnioskodawców realizujących projekty w ramach Działania 9.1, nie jest to jednakże dokument obowiązkowy do wykorzystania przez beneficjentów realizujących projekty. Beneficjenci mają możliwość wykorzystania innych, własnych narzędzi czy metod, które umożliwią pomiar osiągnięcia przez uczestników projektu wymaganego poziomu efektywności społecznej, o którym mowa w jednym z kryteriów wyboru projektów.

Pomiar wskaźnika efektywności zatrudnieniowej

1. Efektywność zatrudnieniowa oznacza odsetek uczestników projektu, którzy po zakończeniu udziału w projekcie podjęli zatrudnienie.
2. Pomiar efektywności zatrudnieniowej jest dokonywany wśród tych uczestników będących osobami bezrobotnymi lub biernymi zawodowo.
3. Pomiar efektywności zatrudnieniowej nie dotyczy:
  - i. osób, które w ramach projektu realizowanego w ramach w PI 9i lub po jego zakończeniu podjęły dalszą aktywizację w ramach PI 9v lub w ramach CT 8.
  - ii. osób, które podjęły naukę w formach szkolnych

- iii. osób, które otrzymały środki na podjęcie działalności gospodarczej z EFS
- iv. osób wspieranych w ramach placówek wsparcia dziennego, o których mowa w ustawie z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej;
- v. osób będących w pieczy zastępczej i opuszczających tę pieczę, o których mowa w ustawie z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej;
- vi. osób nieletnich, wobec których zastosowano środki zapobiegania i zwalczania demoralizacji i przestępczości zgodnie z ustawą z dnia 26 października 1982 r. o postępowaniu w sprawach nieletnich;
- vii. osób przebywających w młodzieżowych ośrodkach wychowawczych i młodzieżowych ośrodkach socjoterapii, o których mowa w ustawie z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty;
- viii. osób do 18. roku życia lub do zakończenia realizacji obowiązku szkolnego i obowiązku nauki.

4. Efektywność zatrudnieniowa jest mierzona wśród uczestników projektu, którzy:

- a) zakończyli udział w projekcie; zakończenie udziału w projekcie to zakończenie uczestnictwa w formie lub formach wsparcia przewidzianych dla danego uczestnika w ramach projektu EFS;
- b) przerwali udział w projekcie wcześniej, niż uprzednio było to planowane z powodu podjęcia pracy spełniającej warunki opisane w niniejszym dokumencie;
- c) podjęli pracę, jednak jednocześnie kontynuowali udział w projekcie²;

5. Zatrudnienie to podjęcie pracy w oparciu o:

- a) stosunek pracy (regulowany w szczególności ustawą z dnia 26 czerwca 1974 r. - Kodeks pracy - Dz. U. z 2016 r. poz. 1666);
- b) stosunek cywilnoprawny (regulowany ustawą z dnia 23 kwietnia 1964 r. - Kodeks cywilny - Dz. U. z 2016 r. poz. 380, z późn. zm.);
- c) podjęcie działalności gospodarczej (regulowane w szczególności ustawą z dnia 2 lipca 2004 r. o swobodzie działalności gospodarczej - Dz. U. z 2015 r. poz. 584, z późn. zm.);

6. Kryterium efektywności zatrudnieniowej odnosi się do odsetka osób, które podjęły pracę w okresie do trzech miesięcy(przez trzy miesiące należy rozumieć okres co najmniej 90 dni kalendarzowych) od zakończenia udziału w projekcie, w rozumieniu pkt. 4 a i oraz odsetka osób, które podjęły pracę w sytuacjach opisanych w pkt. 4 b i 4c

7. W celu pomiaru spełnienia kryterium efektywności zatrudnieniowej, uczestników projektu należy wykazywać w momencie podjęcia pracy, ale nie później niż po upływie trzech miesięcy od zakończenia udziału w projekcie. W przypadku niepodjęcia pracy przez uczestnika projektu, jest on uwzględniany (w mianowniku wskaźnika efektywności zatrudnieniowej) nie wcześniej niż po upływie trzech miesięcy, następujących po dniu zakończenia udziału w projekcie.

8. W przypadku uczestników projektu, którzy podjęli działalność gospodarczą, okres prowadzenia działalności gospodarczej nie podlega monitorowaniu, jednak działalność powinna zostać podjęta w okresie trzech miesięcy od zakończenia udziału w projekcie. Uczestnik projektu jest wykazywany we właściwym wskaźniku dotyczącym efektywności zatrudnieniowej w momencie podjęcia działalności

---

² Sytuacja, gdy osoba podejmie pracę, jednak kontynuuje udział w projekcie, dotyczyć może np. zatrudnienia wspomaganego, czy wsparcia w postaci zapewnienia miejsca opieki nad dzieckiem w wieku do lat 3.

gospodarczej.

Warunkiem uwzględnienia w liczbie osób pracujących uczestnika projektu, który po zakończeniu udziału w projekcie podjął działalność gospodarczą, jest dostarczenie dokumentu potwierdzającego fakt założenia działalności gospodarczej w okresie trzech miesięcy od zakończenia udziału w projekcie (np. dowód opłacenia należnych składek na ubezpieczenia społeczne lub zaświadczenie wydane przez upoważniony organ – np. ZUS, Urząd Skarbowy, urząd miasta lub gminy, wpis KRS). Dokumentem potwierdzającym fakt założenia działalności gospodarczej może być również wyciąg z wpisu do CEIDG wydrukowany przez beneficjenta lub uczestnika projektu i dostarczony do beneficjenta.

9. Kryterium efektywności zatrudnieniowej w przypadku stosunku pracy należy uznać za spełnione jeżeli uczestnik projektu zostanie zatrudniony na nieprzerwany okres (tj. okres zatrudnienia musi być ciągły, bez przerw – wyjątek stanowią dni świąteczne, które nie są traktowane jako przerwy w zatrudnieniu) co najmniej trzech miesięcy, przynajmniej na ½ etatu. Istotna jest data rozpoczęcia pracy wskazana w dokumencie stanowiącym podstawę nawiązania stosunku pracy. Tym samym, co do zasady powinna to być jedna umowa (lub inny dokument będący podstawą nawiązania stosunku pracy) zawarta w związku z nawiązaniem stosunku pracy na minimum trzy miesiące i przynajmniej na ½ etatu. Dopuszcza się również sytuacje, w których uczestnik udokumentuje fakt podjęcia pracy na podstawie kilku umów (lub innych dokumentów stanowiących podstawę do nawiązania stosunku pracy), pod warunkiem potwierdzenia zatrudnienia na łączny okres trzech miesięcy (do tego okresu nie należy wliczać ewentualnych przerw w zatrudnieniu) i zachowania minimalnego wymiaru etatu w wysokości ½ dla każdej umowy;
10. W sytuacji, gdy uczestnik projektu rozpoczął realizację zadań na podstawie umowy cywilnoprawnej, warunkiem uwzględnienia takiej osoby w liczbie uczestników projektu, którzy podjęli pracę po zakończeniu wsparcia jest spełnienie dwóch przesłanek³:
  - a) umowa cywilnoprawna jest zawarta na minimum trzy miesiące, a w przypadku kilku umów cywilnoprawnych łączny okres ich trwania wynosi nieprzerwanie minimum trzy miesiące
  - b) wartość umowy lub łączna wartość umów jest równa lub wyższa od trzykrotności minimalnego wynagrodzenia za pracę ustalonego na podstawie przepisów o minimalnym wynagrodzeniu za pracę, natomiast stawka za godzinę pracy nie może być niższa od minimalnej stawki godzinowej ustalonej na podstawie przepisów o minimalnym wynagrodzeniu za pracę. W przypadku umów cywilnoprawnych zawartych do końca 2016 r., wysokość stawki godzinowej nie może być niższa niż iloraz minimalnego wynagrodzenia za pracę (ustalonego na podstawie przepisów o minimalnym wynagrodzeniu za pracę) oraz liczby godzin roboczych przypadających w danym miesiącu. W przypadku umowy/umów o dzieło, w której/których nie określono czasu trwania, wartość umowy/umów musi być równa lub wyższa od trzykrotności minimalnego wynagrodzenia za pracę ustalonego na podstawie przepisów o minimalnym wynagrodzeniu za pracę;
11. Zatrudnienie subsydiowane jest uwzględniane w kryterium efektywności zatrudnieniowej wyłącznie w przypadku realizacji tej formy wsparcia poza projektami współfinansowanymi ze środków EFS. W liczbie pracujących nie uwzględnia się zatem osoby, która została zatrudniona (zatrudnienie subsydiowane) w ramach projektu współfinansowanego z EFS. Niemniej w kryterium efektywności zatrudnieniowej

---

³ Jeśli postanowienia umowy cywilnoprawnej nie zawierają wszystkich elementów niezbędnych do weryfikacji spełnienia kryterium efektywności zatrudnieniowej, możliwe jest uzupełnienie tych informacji poprzez zaświadczenie wydawane przez pracodawcę.

uwzględniane są osoby, które po zakończeniu okresu refundacji kosztów zatrudnienia współfinansowanych ze środków EFS zostały zatrudnione na okres co najmniej trzech miesięcy i przynajmniej na ½ etatu lub podjęły pracę w formie i na warunkach określonych w pkt. 8 i 10.

12. W celu potwierdzenia podjęcia pracy wystarczające jest dostarczenie przez uczestnika projektu dokumentów potwierdzających podjęcie pracy na co najmniej trzy miesiące lub podjęcie działalności gospodarczej (np. kopia umowy o pracę lub umowy cywilnoprawnej, zaświadczenie z zakładu pracy o zatrudnieniu, zaświadczenie potwierdzające podjęcie działalności gospodarczej, dowód opłacenia należnych składek na ubezpieczenia społeczne). Mając na uwadze powyższe, podmiot będący stroną umowy zapewnia, że na etapie rekrutacji do projektu beneficjent zobowiąże uczestników projektu do dostarczenia dokumentów potwierdzających podjęcie pracy do trzech miesięcy od wystąpienia sytuacji opisanych w pkt. 4- o ile uczestnik ten podejmie pracę;
13. PUP-y mogą wykorzystywać dane dostępne w systemie ZUS na potrzeby monitorowania kryterium efektywności zatrudnieniowej, pod warunkiem:
  - a) posiadania wydruku z systemu z pełnym zakresem danych niezbędnych do weryfikacji kryterium efektywności zatrudnieniowej oraz
  - b) możliwości weryfikacji spełnienia wszystkich warunków dotyczących podjęcia pracy wskazanych w Wytycznych;
14. Kryterium efektywności zatrudnieniowej jest mierzone w odniesieniu do grup docelowych (np. osoby długotrwale bezrobotne, osoby z niepełnosprawnościami). Jeżeli jeden uczestnik projektu kwalifikuje się do kilku grup docelowych wówczas jest on wykazywany we wszystkich kategoriach, do których należy (np. długotrwale bezrobocie, niepełnosprawność).

PRZYKŁAD 1.

W projekcie uczestniczy 450 osób – 400 z nich otrzymuje zarówno usługi aktywizacji społecznej, jak i zawodowej, a 50 tylko społecznej. Wszystkie kończą udział zgodnie ze ścieżką. 50 osób, które otrzymały usługi społeczne i zawodowe znajduje pracę, a 350 osiąga efekt społeczny. Spośród 50 osób, które otrzymały tylko usługi aktywizacji społecznej, 40 osiąga efekt społeczny, a 2 otrzymują pracę.

Efektywność społeczna

$$\frac{350 + 40}{400 + 50} = \frac{390}{450} = 87\%$$

Efektywność zatrudnieniowa

$$\frac{50}{400} = 13\%$$

PRZYKŁAD 2.

W projekcie uczestniczy 600 osób (w tym 45 to ubodzy pracujący, a 110 to dzieci), spośród których 130 to osoby o znacznym stopniu niepełnosprawności, osoby z niepełnosprawnością intelektualną oraz osoby z niepełnosprawnościami sprzężonymi (w tym 15 to ubodzy pracujący, a 40 to osoby nieletnie).

	Zagrożeni ubóstwem/wyklucz. społ.			Os. o znacznym st. niepełnosprawności itd.		
	Bezrobotni/ bierni	Ubodzy pracujący	dzieci	Bezrobotni/ bierni	Ubodzy pracujący	dzieci
Ogółem	315	45	110	75	15	40
Pracujący po projekcie	120	0	0	20	0	0

Efektywności zatrudnieniowej nie jest mierzona wśród dzieci, ani osób pracujących, zatem tych osób nie wliczamy ani do licznika, ani do mianownika wskaźnika efektywnościowego. Efektywność jest liczona tylko wśród biernych zawodowo i bezrobotnych.

Efektywność zatrudnieniowa osób o znacznym stopniu niepełnosprawności, osoby z niepełnosprawnością intelektualną oraz osoby z niepełnosprawnościami sprzężonymi:

$$\frac{20}{75} = 38\%$$

Efektywność zatrudnieniowa osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym:

$$\frac{120}{315} = 27\%$$